

1.

Lää'kk

sää'mtee'ggest uvddum lää'jj mu'ttmest

Ee'ttik-kää'dd tu'mmstõõgg meâldlânji
kää'mtet sää'mtee'ggest uvddum lää'jj (974/1995) 18 e—18 i, 23 a, 26 b, 26 d, 27 a, 42 a ja 42 b §, , nâkkmen ko tõiin lie 18 e—18 i § lää'jjest 1725/1995, 23 a da 27 a § lää'jjest 1279/2002da.....,

muu'ttet 1 — 4, 4 a, 5—16, 18, 18 a, 18 d, 19—25, 25 a, 26, 26 a, 27—31, 31 a, 31 c, 31 h, 32, 34, 35, 38—40 ja 40 c §, 5 låågg pâ'jjkee'rjtõs, 41 §, 6 låågg pâ'jjkee'rjtõs, 42 ja 43 §, da ... §, nâkkmen ko tõiin lie § lää'jjest 1279/2002, 4 a § lää'jjest 1026/2003, ... § vue'ssen lää'jjest 1026/2003, di

lâ'zstet lækka oðð 9 a, 9 b, 17 a, 17 b, 25 b, 41 a–m, 43 a ja 43 b § di meâlddõõzz tän nalla:

1 §

Lää'jj mie'rr

Sä'mmlain alggmeeran lij jiõõcmie'rreemvuõiggâdvuõðâs çõõð viikkmösshân sä'mmlai dommvuu'dest jii'jjes kiõl da kulttuur kuõskki jiõõçvaaldâshm tõiin mie'ldd mâ'te tän lää'jjest da jee'res säâ'jest lää'jjest šiõtteet. Tån jiõõçvaaldšma kuulli tuâjai vääras sä'mmla va'lljee jiõõcmie'rreemvuõiggâdvuõðâs viiggee'l çõõð vaalivui'm sää'mtee'gğ kõskkvuõðsteez.

Sää'mte'gğ tåimmai vuõiggâdvuõttministeria vaaldâšmsue'rjest.

Riikk ekonoomlaž vasttõs

Riikk täällarvvlõõzzâst ålgg va'rrjed ri'jtteei mie'rreä'gğ tä'st lää'jjest jurddum tuâjaid.

3 §

Vuõiggâdvuõtt šõddâd mie'rkkuum vaal-logstõ'kke

Vuõiggâdvuõtt šõddâd mie'rkkuum vaal-logstõ'kke lij oummust, kää'tt âân jii'jjes sä'mmli'žžen, oudldee'l što:

1) oumaž jiõõç le'be aainâs õhtt suu puârrsin, äâkkain le'be aa'jjiin le'be äâkkai le'be aa'jji puârrsin lij mättjam säâ'mkiõl vuõssmõs kiõllnes; le'be

2) aainâs õhtt suu puârrsin lij mie'rkkuum le'be lij leâmmaž mie'rkkuum jiõnnvuõiggâdvuõttne'kken 1, oððee'jjmannu 2023 le'be tõiin mâñña riõššmin sää'mtee'gğ vaalin.

Vaal-logstõ'kke mie'rkkeem oudldõssân lij še, što tän lää'jjest šiõttuum ââ'jj, meersažvuõð da aalmikee'rjtuõ'll'jõõzz kuõskki jiõnnvuõiggâdvuõð jee'res kai'bbjõõzz teâuddje.

4 §

Sä'mmlai dommvu'vdd

Sä'mmlai dommvu'din juu'rdet meâlddössân âarraï ka'rtte mie'rkkuum vuu'd, kââ'tt fi'ttai Jeänõõgg, Aanar da Uccjoogg koo'ddi vuu'did di Suä'djel kââ'ddest âarraï Lappi paalgâskââ'dd vuu'd.

4 a §

Vaaldâšmvuõiggâdvuõđlaž šiõttõõzzi suâvldummuš

Sää'mteggâ da tõn tuâimmorgaanid suâvldet vaaldâšmlää'jj (434/2003), ve'rggnii'kki tâimmjem õõlmâsvuõđ pirr uvddum lää'jj (621/1999), persoonteâttlää'jj (523/1999), arkiivlää'jj (831/1994) da lää'jj liâđglaž ä'ssumšest ve'rggnektââimin (13/2003), jõs jeät tän lää'jjest nuu'bnalla šiõttuku.

5 §

Sää'mtee'gğ õõlmâs tuâimmvä'ldd

Sää'mtee'gğ tuâjjan lij tu'mmjed sä'mmlai jii'jjez kiõl, kulttuur di sââ'j algmeeran kuõskki aa'sšin di hâiddad täid õhtneei tuâjaid. Jee'res aa'sšin sää'mtee'gğ ouu'dad sä'mmlai jiõõmie'rreemvuõiggâdvuõđ teâuddjummuž.

Sä'mmlai jiõõmie'rreemvuõiggâdvuõđ čõõđ viikkmõššân Sää'mtee'gğ vuässâatt sagstõõllâm- da õhtsažtâimmjemõlgtõõzz meâldlânji 9 §:st jurddum aa'sši valmštõõllmõ'sše da tu'mmstõktuõjju. Tuâjees kuulli aa'sšin sää'mtee'gğ vuäitt tuejjeed ve'rggnii'kkid alttõõzzid da e'tkkõõzzid di u'ydded ciâklmid, oudâsviikkâd da vaaldšmed sää'mkulttuur di miõttâd teäggtoõzz. Sää'mkiõl da kulttuur tuõ'll'jummuž da oudâsviikkmõõžž staanmõššân Sää'mtee'gğ tâimm sää'm-mätt'tõõzz da škooultõzz ä'sštobdjen da oudâsveekk tõi oudâsviikkmõõžž obvuõttân.

Tâimmvä'lddes kuulli aa'sšin sää'mtee'gğ âân tu'mmjemvää'ld mâ'te tän lää'jjest le'be jeä'rben jee'res sââ'jest lää'jjest šiõtteet.

Tuâjees kuulli aa'sšin sää'mtee'gğ âlgg vue'zzez mie'ldd staanâd vuâđdvuõiggâdvuõđi da ouumažvuiggâdvuõđi teâuddjummuš. Sää'mtee'gğ âlgg ci'sttjed puk oummuid čârstummužtää le'be vää'ldtää. Sää'mtee'gğ ra'vvai tuâimmjummušes vääras tuâjjriâššmõõžž.

6 §

Sä'mmlai ee'ttkâsttmõš

Sää'mtee'gğ ee'ttkâstt sä'mmlaid meersaž da meeraikõskksaž tuâjaines.

7 §

Muštllõs

Sää'mtee'gğ räajj piirree'jji ee'ttik-kâdda muštllõõzz tõ'st, mii miârkteei lij šõddâm sä'mmlaid kuõskki aa'sši oudnem pirr. Muštllõs vuäitt ââ'nned se'st ehdtõõzzid sä'mmlai vuõiggâdvuõđi staanâm vä'rdd taarbšeei tääimin.

8 §

Mie'rrtie'gği juâkkmõš

Sää'mte'gğ tu'mmai sä'mmlai õhttsaž âannmõ'sše čuâjtum vää'ri da jee'res sää'mtee'gğ pääi'k miõttmi veä'kkie'gği juâkkmõžžâst. Sää'mte'gğ vuâpp miõttmi veä'kkie'gği âannmõžž. Veä'kkie'gği âannmõ'sše da vuâppmõ'sše suâvlded riikkveä'kkteä'gğlää'jj (688/2001).

Sää'mtee'gğ tu'mmstõ'kke 1 momee'ntest jurddum ää'sšest ij vuäžž ooccâd muttâz lääitee'l.

9 §

Õhttsažtuâimmjem- da sagstõöllâmõlgtõs

Ve'rğgne'e'kk da jee'res õõlmâs vaaldâštuâjaid hâiddai sagstâ'le sää'mtii'gğin valmštõõleen lää'jjiõttummuž, vaaldšemvuõđlaid tu'mmstõõggid da jee'res tääimid, koin vuäitt lee'd jiijjâsnallšem miârktõs sä'mmlaid, kičelõõttmõššân õsttâd õõutmiõllsažvuõtt sää'mtii'gğin le'be vuäžžad sää'mtii'gği miâsttmõš oudđâl tu'mmstõktuâj. Õhttsažtuâimmjummuš- da sagstõöllâmõlgtõs kuâskk sä'mmlai dommvuu'dest čõõđtemnalla aiggum le'be vaaiktõõzzez peä'lest tok vuällai di jee'res jeä'rben sä'mmlai kiõ'le le'be kulttuu're le'be sij sâjja le'be vuõiggâdvuõđid algmeeran vaaikteei tääimid, kook kue'skke:

- 1) vuu'di âannmõžž;
- 2) riikkmäâdd, suõjjlemvuu'di da meä'ccvuu'di hâiddmõžž, âannmõžž, suõjjeemtääimi čõõđtummuž, vuâkrjummuž da luõvtummuž;
- 3) kuäivasmineraalid se'st õõ'nni eettmõžž ooccâm da äu'kken äâ'nem di riikk mädd- da čää'ccvuu'din šõddi kâ'lltâiddmõžž;
- 4) sä'mmlai kulttuurhâmma kuulli jie'llemvue'jj lää'jjiõtlvaž le'be vaaldšmallaš muttâz;
- 5) äimmõsmuttâz kiõtt'tõõli tääimid;
- 6) sää'mkiõllsaž oudpeâmm di sää'mkiõllsa da sää'mkiõl mätt'tõõz oudâsviikkmõžž;
- 7) sosiaal- da tiõrvâsvuõttkääzkkõžž čõõđtummuž da oudâsviikkmõžž;
- 8) sää'mtii'gği resuursi da jee'res tuâimmjemoudldõžž staaNmõžž da oudâsviikkmõžž; le'be
- 9) jee'res va'stteei sä'mmlai kiõ'le, kulttuu're le'be sij sâjja le'be vuõiggâdvuõđez algmeeran vaaikteei ää'sš.

9 a §

Sä'mmlai vuõiggâdvuõđi lokku vâlddmõš ve'rğgnii'kki da jee'res õõlmâs vaaldšemtuâjaid hâiddai tuâimmjumšest

Ve'rğgne'e'kk da jee'res õõlmâs vaaldšemtuâjaid hâiddai älgg 9 §:st jurddum tääimin plaaneen da teâuddjeen âannmõžžâst äârrai kuânstin:

- 1) viikkâd oudâs sää'mkiõli tuõ'll'jummuš da oudâsviikkmõžž di sä'mmlai vuõiggâdvuõđ da oudldõžžid tuõ'll'jed da viikkâd oudâs kulttuu'res mie'ldd looggee'l ä'rbbvuõđlaid jie'llemvue'jjeez; da
- 2) kie'ppeed tääimineez šõddi kiõldlaž vaaiktõžžid sää'mkiõlid di sä'mmlai vuõiggâdvuõ'tte da oudldõžžid tuõ'll'jed da viikkâd oudâs jiijjâs kulttuu'res mie'ldd looggee'l ä'rbbvuõđlaid jie'llemvue'jjeez.

Ve'rggnee'kk da jee'res õõlmâs vaaldsemtuâjaid hâiddai jiâ vuâžž tääimineez tuejjeed vânnaz suurab hääi't sä'mmlai vuõiggâdvuõ'tte tuõ'll'jed da viikkâd oudâs jiijjâs kiõlâs da kulttuu'res, gõõi ij tuei'mme leäkku vuâdd- da ooumažvuõiggâdvuõdi kõskkvuõđâst priimmjõõvvi täävtõs da kuânst täävtõõzz õsttmõssân liâ toolkvõs lo'sses õhttsažkâaddla taarb teâuddjummšest. Ve'rggnee'kk da jee'res õõlmâs vaaldsemtuâjaid hâiddai jiâ vuâžž tuejjeed miârkteei hääi't algmeer sä'mmlai vuõiggâdvuõ'tte tuõ'll'jed da viikkâd oudâs kiõlâs da kulttuu'res mie'ldd looggee'l ä'rbbvuõđlaid jie'llemvue'jjeez.

Tääimi vueil'tlvai häi'ttvaaktõõzzi tobddeem diõtt ve'rggnii'kki da jee'res õõlmâs vaaldsemtuâjaid hâiddai a'lğge ärvvtõõllâd tääim vaaiktõõzzid sä'mmlai vuõiggâdvuõ'tte tuõ'll'jed da viikkâd oudâs jiijjâs kiõlâs da kulttuu'res mie'ldd looggee'l ä'rbbvuõđlaid jie'llemvue'jjeez. Ärvvtõõllmõõžžâst âlgg vâ'ldded lokku jee'res ve'rggnii'kki tääimmjummuž da jee'res poodd tuejjuum tääimi õhttsažvaaiktõõzz.

9 b §

Mõõntõõlmõš õhttsažtääimmjummušest da sagstõõllmõõžžâst

Ve'rggnee'kk da jee'res õõlmâs vaaldsemtuâjaid hâiddai i'lmnte sää'mteggâ vueil'tlva sõrgg altteen tuâj 9 §:st jurddum aa'sšin. Jõs kõõõcmõš lij juätkkjeeinallšee'm tääimmjummušest, i'lmntõs âlgg tuejjeed ääi'jbeä'lnn ouddâl sagstõõllmõõžž riâššmõõžž. Sää'mtee'ğğest lij vuõiggâdvuõtt vuâžžad keerjlaž se'lvvtõs ää'sšest mie'ldd looggee'l 9 a §:st miârktum aa'sšin da tõid õhtneei plaanummušin ouddâl sagstõõllmõõžžid.

Sää'mteggâ âlgg va'rrjed määžna äi'ğğ valmštõõttâd sagstõõllmõõžžid. Õhttsažtääimmjummuš âlgg ja'tt'ted da sagstõõllmõõžž viikkâd vuõiggmiõllsaž miõlin da vuõiggpõddsânji nu't, što ää'sš lopp-puättmõ'sše lij vueil'tlvažvuõtt vaaikted ouddâl ää'sš rä'ttkummuž.

Jiõllum sagstõõllmõõžžin âlgg raajjad pâ'rddke'rjj. Pâ'rddkerjja piijât pââjas vuâ'ssbeä'li vuäinlmõõžž ää'sšest di sagstõõllmõõžžid lopp-puättmõš.

10 §

Norrõs da tuâimmpââ'jj

Sää'mteggâ ko'lle 21 vuâzzli'žžed da nellj väärrnee'kk, koid va'lljeet sää'mtee'ğğ vaalin neellj ee'jj tääimmpââ'jjen, kââ'tt âlgg vaalee'jj jooulmannu 1 pei'vven. Sää'mtee'ğğest a'lğge lee'd uu'ccmõsân kolmm vuâzzla da õhtt väärrnek Jeänõõgg, Aanar da Uccjoogg kââ'ddest di Suä'djel kââ'dd Lappi paalgâskââ'dd vuu'dest.

Riikksuâvtõs mie'rrad sää'mtee'ğğ vaali puâđõõzz vuâđald sää'mtee'ğğ vuâzzlaid da väärrnii'kkid tuâjeez, meätt raukkmõõžž mie'ldd çauddõõttmõõžž tuâjast da mie'rrad peâggtum vaali puâđõõzz vuâđald odd vuâzzla da väärrnee'kk tõn sâjja, kââ'tt lij vaalpââ'j äi'ğğen jõskkâm âarrmen vuâzzli'žžen le'be väärrne'kken.

Te'l ko sää'mtee'ğğ vuâzzlaž le'be väärrnek lij mõõntam 22 §:st jurddum vaalânnsallašvuõđ tuâjjses, riikksuâvtõs âlgg sää'mtee'ğğ alttõõžžâst tuõttâd suu âskktääimas puuttâm.

11 §

Sää'mtee'ğğ saaggjââ'dteei da väärrsaaggjââ'dteei

Sää'mtee'ğğ va'lljad kõskkvuõdstes saaggjââ'dteei da kuõ'htt väärrsaaggjââ'dteei. Va'lljummušest âlgg tâ'lles i'lmnted vuõiggâdvuõttministeriaa'je.

Saaggjââ'dteei da väärrsaaggjââ'dteei tääimje tuâjsteez vâ'lddtaimmsânji.

12 §

Sábbri õ'httekáčmõš

Sää'mtee'gğg sääbbar tu'mmai sábbreez sábbroõšsmest. Sábbar álgg láâ'ssen káčcad õ'hte, jõs saaggjää'dteei le'be halltõs keáčč tõn tarbbân le'be kuälmõs vuazzlain nu'tt kai'bbai tiõttum ää'sš kiõtt'tõõllâm vääras.

Jõs sä'mmlai dommvuu'd kää'ddest le'be vuu'dest va'lljuum vuazzlaž ij vueil't vuässõõttád sábbra, suu sâjja álgg káčcad seämma kää'ddest le'be vuu'dest va'lljuum väärrnek.

13 §

Sää'mtee'gğg halltõs

Sää'mte'gğg va'lljad kõskkvuõdstes halltõõzz, ko'st lie saaggjää'dteei da kuõ'htt väärr-saaggjää'dteei di jäänmõsân vitt jee'res vuazzla. Sää'mte'gğg va'lljad kõskkvuõdstes halltõ'sse kuõ'htt väärrnee'kk. Va'lljummšest álgg i'lmmed tá'lles vuõiggâdvuõttministeriaa'je.

Vaalee'jj tuáimmjeei halltõs juátkk tuájstes, poka odđ halltõs lij mânŋa vaali va'lljuum.

Halltõs valmštâáll aa'sšid sää'mtee'gğg sábbra da peejj tuei'mme sää'mtee'gğg tu'mmstõõggid tõnnalla ko tuájriášsmõõžžâst tää'rkben mie'rreet.

Sää'mtee'gğg tuájriášsmõõžžâst vueil'tet mie'rreed halltõõzz vuazzla tuáj vä'ldduáimm-sažvuõđ pirr.

Sää'mtee'gğg halltõõzz vuazzli'žžen le'be väärrne'kken ij vueil't lee'd vaal-lu'vddkää'dd le'be muuttâsooccâmlu'vddkää'dd vuazzlaž le'be väärrnek.

14 §

Jee'res tuáimmorgaan

Sää'mte'gğg nõõmat juõ'kk vaalpââ'j aalgâst vaal-lu'vddkää'dd 4 láâggast jurddum vaali vääras. Sää'mte'gğg vuáitt nõõmteđ še jee'res tuáimmorgaanid sä'mmlai jii'jjez kiõl da kulttuurkuõskki jiõččevaaldšma kuulli aa'sši háiddam diõtt.

Sää'mtee'gğg vaal-logstõkaa'sši muuttâsooccâmlu'vddkää'ddest (muuttâsooccâmlu'vddkää'dd) šiõtteet 5 láâggast.

15 §

Tuáimmvää'ld âânnmõš

Sää'mtee'gğg sääbbar di halltõs da jee'res tuáimmorgaan â'nne sää'mteggga kuulli tuáimmvää'ld tõn mie'ldd ko tân láâ'jjest šiõtteet da sää'mtee'gğg tuájriášsmõõžžâst mie'rreet.

Sää'mtee'gğg sääbbar tu'mmai vuâđdjurdjji peâ'lest miárkteei da veiddsõs aa'sšin, jõs ij ää'sš kirrsallašvuõđ diõtt nuu'bnalla šõõdd.

Tuáimmvää'ld ij vuážž se'rdded 5 §:ff 6 momee'ntest, 7 §:st, 10 § 3 momee'ntest, 11—14, 18 b, 18 c, 18 j, 20, 25 b, 26 ij-ga 41§:st jurddum aa'sšin.

16 §

Konttâr da tuájjlažká'dd

Sää'mtee'gğest lie konttâr di ve'rğğ- da reauggsuappmõškõõskâst le'ddi tuâjjlažkâ'dd tøn mie'ldd ko sää'mtee'gğ tuâjjriâšsmõõžžâst tää'rkben mie'rreet. Sää'mkiõl konttâr pirr šiotteet jeä'rben.

Sää'mtee'gğ ve'rğğoummid, vii'rjid da ve'rğğkõ'skķe suâvldet, mâid riikk ve'rğğoummid, vii'rjin da ve'rğğkõõskâst šiotteet da mie'rreet.

Tuâjjlažkâ'dd kâäzzkâ'sttemkõõsk mäainain da tõi mie'rrõõttmõõžžâst lij va'stteei nalla viõggâst, mâid riikk kâäzzkâ'sttemkõõsk mäainain da tõi mie'rrõõttmõõžžâst šiotteet, mie'rreet le'be suâvât.

17 a §

Såbbra vuässõõttmõš teeknlaž teådse'rddemnää'l ââ'nee'l

Sää'mtee'gğ tuâjjriâšsmõõžžâst vuei'tet mie'rreed, što såbbra vuäitt vuässõõttâd ââ'nee'l vide-osagstõõllmõõžž le'be jee'res šiotlõs teeknlaž teådse'rddemnää'l.

Tuâjjriâšsmõõžžâst vuei'tet u'vdded tää'rkab meärrõõzzid teeknlaž teådse'rddemnää'l ââ'nnmest jää'kktum mõõntõõllmõõžžâst.

17 b §

Alttõsvuõiggâdvuõtt

Uu'ccmõsân kuei'tin çue'din viidinlâain mâaimõsân tääimtum sää'mtee'gğvaalin jionn-vuõiggâdvuõttnek sä'mmlast lij vuõiggâdvuõtt tuejjeed sää'mteggâ alttõõzz sää'mtee'gğ tuõjju kuulli ää'sšest.

Tää'rkab meärrõõzzid alttõsvuõiggâdvuõđ âânnmõõžžâst jää'kktum mõõntõõllmõõžžâst da alttõõzz kiõtt'tõõllmõõžžâst uu'det tuâjjriâšsmõõžžâst.

18 §

Aa'sši kīõtt'tõõllmõš

Sää'mtee'gğ sääbbar da jee'res tuâimmorgaan lij mie'rreemvääldlaž, ko saaggjää'dteei le'be väärsaaggjää'dteei da oo'ccmõsân pie'll jee'res vuäzzlain lie pääi'k â'lñn.

Sää'mtee'gğ da tøn nõõmtem tuâimmorgaan vuäzzlaž lij cõglvaž vuässõõttâd nåkam tu'mmstõktuõjju, kââ'tt kuâskk vuõ'i'gğest suu le'be suu vaaldâšmlää'jj 28 § 2 momee'ntest jurddum roodnairuâdâs le'be nåkam oummu, kââ'tt lij peäggum paragraaff 3 momee'nt mie'ldd suin paalduum.

Aa'sšid tu'mmjet sää'mtee'gğest jeä'nbõstu'mmstõõggin. Jiõni tässa mõõneen ää'sš čâudd saaggjää'dteei jionn. Vaalin kiõččât va'lljuum tøn, kââ'tt vuäžž jäänmõsân jiõnid. Jiõni tässa mõõneen čâudd vue'rbb.

18 a §

Kē'rjtuõ'll'jõs

Sää'mtee'gğ kee'rjuõ'li'jõ'sse da tiilkiõrgtumša suävldet tøn lââ'ssen, mâid tän lää'jjest šiõtteet, kee'rjuõ'li'jõslää'jj (1336/1997).

18 d §

Tiilta'rkstem-muštllõs

Tiilta'rksteeilää'jj (936/1994) 3 låagg 6 §:st šiõttuum mie'rräai'jest čo'rstee'l tiilta'rksteei ålgg u'vdded juõ'kk tiilpää'jest vue'ssmannu loopp räija mõõnee'st sää'mtee'gğ halltõ'sse keerjlaž tiilta'rkstem-muštllõõzz, koon ålgg, tøn lââ'ssen mâid tiilta'rkstemlää'jjest šiõtteet, åâ'nned se'st ciålkålm tõ'st, lie-ko tåimm-muštllõõzzåst uvddum teåd riikkveä'kkie'gğ åâ'nnem pirr vuõ'i'gğest.

19 §

Vaalee'kk da vaalvu'vdd

Sää'mtee'gğ vaali väaras jånnam lij õhttån vaalvu'vdden.
Sää'mtee'gğ vaalid tuåimtet juõ'kk neelljad ee'jj (vaalee'kk).

20 §

Vaal-lu'vddkå'dd

Vaal-lu'vddkå'dd tu'mmai oocmõõžž mie'ldd sä'mmla mie'rkkmšest vaal-logstõ'kke di rääjj vaal-logstõõgg. Vaal-lu'vddkå'dd peejj tuei'mme sää'mtee'gğ vaalid tønnalla ko tän lää'jjest šiõtteet.

Vaal-lu'vddkå'dda ko'le saaggjåå'dteei da kutt jee'res vuazzla, koin juåksast lij jii'jjes-i väärnek. Vaal-lu'vddkå'ddest ålgg lee'd vuazzlaž da väärnek Aanar, Uccjoogg da Jeånõõgg koo'ddin di Suå'djel kåå'dd Lappi paalgåskåå'dd vuu'dest. Vaal-lu'vddkåå'ddest ålgg lee'd sää'mkiõli-lää'jj (1086/2003) 3 § 1 pääi'kest õlgttem sää'mkiõli å'sštobddmõš. Sää'mtee'gğ halltõõzz vuazzlaž le'be väärnek le'be muuttåsoocåmlu'vddkåå'dd vuazzlaž le'be väärnek ij vuei't lee'd vaal-lu'vddkåå'dd vuazzli'žžen ij-ka väärne'kken.

21 §

Jiõnnvuõiggådvuõtt

Sää'mtee'gğ vaal-logstõ'kke mie'rkkeem oudldõssån lij oummu jålstempåikka kiõççkani tøn lââ'ssen, mâid 3 §:st šiõtteet, što ouumaž teåudd mâåimõsån vaaltuåimtõõzz mâåimõs pei'vven 18 ee'kked da što son lij Lää'ddjånnam meerlaž le'be su'st lij ålggjånnam meerli'žžen leåmmaž dommkå'ddlää'jjest (201/1994) jurddum dommkå'dd Lää'ddjånnmest te'l, ko oocmõš vaal-logstõ'kke vålldmõõžžåst ålgg mâåimõõžžåst tuejjeed.

22 §

Vaalånnsallašvuõtt

Sää'mtee'gğ vaalin vaalånnsallaš lij juõ'kk jiõnnvuõiggådvuõttnek, kåå'tt lij miåsttõõttåm võborše'kken da kåå'tt ij leåkku vää'nnvååldlaž.

Võborše'kken ij vuei't lee'd vaal-lu'vddkää'dd le'be muuttâsooccamlu'vddkää'dd vuazzlaž le'be väärnek.

23 §

Vaal-logstõk

Vaal-lu'vddkää'dd räajj jionnvuõiggâdvuõttnei'kkin vaal-logstõõgg. Vaal-lu'vddkää'dd lij vaal-logstõõgg registertuõ'li'jei.

Vaal-logstõ'kke mie'rkkeet koo'ddi mie'ldd alfabeetlaž jiârgâst juõ'kk jionnvuõiggâdvuõttnee'kk nõõm, persoontiõđ, dommkää'dd da addrõõzz, jõs lie teâđast. Vaal-lu'vddkää'dd vuäitt äâ'nned narodteâttriâšldõõgg teâđaid vaal-logstõõgg raajjmõõžžâst. Dommkää'dd da addrõõzz ij kuuitâg vuäžž mie'rkkeed vaal-logstõ'kke, jõs tãk teâđ lie ve'rggnii'kki tãimmjem õõlmãsvuõđ pirr uvddum lää'jj 24 § 1 momee'nt 31 pääi'k mie'ldd peittast äâ'nnemnalla le'be jõs oummu puõtt aalmitẽâttriãšldõ'kke lij ruõkkum aalmitẽâttriãšldõõggãst da Aal mireki'sterkõõskõõzz ainsmã'ttemkããzzkõõzzin uvddum lää'jj (661/2009) 36 §:st jurddum staankiõld.

Vaal-logstõ'kke älgg ooccmõõžž mie'ldd vã'ldded jionnvuõiggâdvuõttnek ooumaž. Oudldõõssãn vaalvuõiggâdvuõđi äãnmõõšse äãldmõõsãn pue'tti säã'mtee'gğ vaalin lij, što ooccmõõžž tuejjeet mããimõõzzãst vaalee'jj oudldeei čõhčmannu loopp räija mõõnee'st. Oou'dab vaalin vaal-logstõ'kke mie'rkkuum ooumaž vää'ldet vaal-logstõ'kke ooccmõõzztãã, jõs son teãudd viõggãst äãrrai lää'jjest šioõttuum vaal-logstõ'kke mie'rkkeem oudldõõzzid. Oummu jeãt kuuitãg mie'rkked vaal-logstõ'kke, jõs son i'lmãt vaal-lu'vddkãdda, što son ij hãã'led pue'ttem tõõzz mie'rkkeemnalla.

Vaal-logstõõgg raajjãm õhttvuõđãst vaal-lu'vddkää'dd vuäitt jii'jjes alttõõzzãst vã'ldded lãã'ssen lokku 1. pei'yven oddee'jjmannu 2023 le'be tõõn mãõõõ riõõššãm säã'mtee'gğ vaalin vaal-logstõ'kke mie'rkkuum jionnvuõiggâdvuõttnee'kk mãõõõ oou'dab vaali jionnvuõiggâdvuõttãkka õõttãm pããrna da 21 §:st šioõttuum äãi'jpo'dde mõõnee'st jionnvuõiggâdvuõttãkka õõttj pããrna. Nãkam oummu vuei'tet kuuitãg vã'ldded vaal-logstõ'kke eman mãõõõ tõ'st, ko son lij keerjlãõõi i'lmãtam vaal-lu'vddkãdda, što son äãnn jii'jjes sä'mmli'žzen 3 § 1 momee'nt meãldlãõõi.

Vaal-lu'vddkää'dd ra'vvai da vuãllãkee'rjat vaal-logstõõgg mããimõõssãn vaalee'jj oudldõõ'sti jooõlmannu mããimõõs peei'v. Vaal-lu'vddkää'dd tu'mmstõ'kke vaal-logstõõgg raavummšest ij vuäžž ooccad muttãz lããitee'l.

24 §

I'lmãtemkõõrt da tu'mmstõk

Vaal-lu'vddkää'dd räajj juõ'kk vaal-logstõ'kke valddum oummust i'lmãtemkõõrt, ko'st i'lmãne jionnvuõiggâdvuõttnee'kkest vaal-logstõ'kke valddum teãđ, vaal-logstõõgg vuei'nnemnalla äãnmõõš, vaalin jionnstummus di vaalpei'vv da 31 a §:st šioõttuum vuõiggãdvuõtt jionsted vaalpei'vven, da vaal-lu'vddkää'dd addrõõs.

Vaal-lu'vddkää'dd vuõltãd i'lmãtemkõõrt keãzz-a jionnvuõiggãdvuõttnekka, koon addrõõs lij teãđast, äãi'jbeã'lnn ouddãl vaal-logstõõgg piiijmõõžž vuei'nnemnalla.

Vaal-lu'vddkää'dd tu'mmstõk tõ'st, što oummu jeãt mie'rkked vaal-logstõ'kke, seãmma gu tu'mmstõk, koin vaal-lu'vddkää'dd lij kuãđdam tu'tkkeekani oummu raukkmõõžž šõddãd vã'lddemnalla vaal-logstõ'kke le'be i'lmãtõõzz, što ij hãã'led šõddãd tõõzz mie'rkkuumnalla, vuõltteed äã'sšvuã'msteeja äãi'jbeã'lnn ouddãl vaal-logstõõgg piiijmõõžž vuei'nnemnalla.

25 §

Vaal-logstõõgg vueil'nnemnalla âânnmõõ

Vaal-lu'vddkâ'dd peejj vaal-logstõõgg le'be tõ'st âârrai teâdaid persoontiõõdid lokku vää'ldkani vueil'nnemnalla nu't, što vueil'nnemnalla âânnmõõžž kuõskki ääi'j puuttmõõžžâst lij äi'gõõg vaali tääimtumõõša uu'ccmõõssân kutt määnpââ'j.

Vaal-logstõõgg ââ'net vueil'nnemnalla 10 keäççlõõs arggpei'vven, koid jeät lokku sue'vet.

Vaal-logstõõgg vueil'nnemnallsem âânnmõõ'sse jää'kket, mâid vaaldsemlää'jj 62 §:st šiõõtteet takaiteâtânouddmõõžžâst, jõõs jeät tä'st lää'jjest nuu'bbnalla šiõõttâd.

25 a §

Vaal-logstõõgg õõlmâsvuõõtt

Juõ'kkkast lij vuõõiggâdvuõõtt tobdstõõttâd vaal-logstõõ'kke da tõn raajjmõõ'sse kuulli ä'sškii'rjid tõn äi'gõõgen, ko vaal-logstõõgg ââ'net vueil'nnemnalla. Vaal-logstõõgg da tõn raajjmõõ'sse kuulli ä'sškii'rjid ij vuäžž u'vdded kopiâ'stemnalla le'be snimmâmnalla ij-ga tõin vuäžž u'vdded kopioid. Vaal-logstõõ'kke mie'rkkuum oummust lij kuuitâg vuõõiggâdvuõõtt vuäžžad määustää vää'ldelm vaal-logstõõ'kke su'st valddum teâdain. Ää'sšvuäzzla vuõõiggâdvuõõdâst vuäžžad teâd ää'sš kiõõtt'tõõllma kuulli ä'sškii'rjin šiõõtteet ve'rõõgnii'kki tääimjem õõlmâsvuõõd pirr uvddum lää'jj 11 §:st.

Vaal-logstõõgg di nõkam vaal-logstõõgg raajjmõõ'sse kuulli ä'sškii'rjid, kook â'nne se'st teâdaid oummu eetnlaž alggpuättmõõžžâst, älgg ââ'nned peeitast jee'res ko 1 momee'ntest jurddum äi'gõõgen. Peeitastââ'nnemõõõlgtõõs ij cõõgg teâd ouddmõõžž sää'mteggâ sää'mtee'gõõg tuääimorgaani vuäzzlai da väärrnii'kki va'lljeem le'be alttõõsvuõõiggâdvuõõd âânnmõõžž çioõlgtõõm vääras ij-ga tõõzz, kää'tt taarbaš teâd jionnvuõõiggâdvuõõdâs çioõ'lgõõgem vääras.

Vaal-logstõõgg raajjmõõ'sse kuulli ä'sškii'rji õõlmâsvuõõdâst šiõõtteet ve'rõõgnii'kki tääimjem õõlmâsvuõõd pirr uvddum lää'jjest.

25 b §

Vaal-logstõõggâst âârrai puäst-teâd teevmõõš

Vaal-lu'vddkâ'dd vuäitt teevvad puäst-teâd vaal-logstõõggâst jii'jjes alttõõžžâst le'be jionn-vuõõiggâdvuõõttnee'kk kai'bbjõõžžâst. Kai'bbjõõžž älgg kuuitâg tuejjeed 14 peei'v se'st vaal-logstõõgg vueil'nnemnalla âânnmõõžž kuõskki ääi'j puuttmest. Muttsid älgg tuejjeed mâ-âimõõssân kuõ'htt määnpââ'j ou'ddel vaaltuääimtõõžž alttummuž.

Jos oummu lââ'zztet vaal-logstõõ'kke, su'nne älgg tâ'lles vuõõltheed 24 §:st jurddum i'lmmtõõskoort.

Jos vaal-logstõõgg puästmie'rkkummuž teevat, teevmõõžžâst älgg i'lmmted tâ'lles ä'sšvuä'msteei oumže, jõõs tõt ij leäkku samai taarbee'm.

26 §

Vuõõigeemkai'bbjõõs vaal-logstõõgg kuõskki tu'mmstõõggâst

Kää'tt keäçç, što son lij vuõõiggâdvuõõdâd kuõddum meâdda vaal-logstõõggâst, vuäžž õõlgtõõd vaal-logstõõgg kuõskki tu'mmstõõ'kke vuõõigõõžž vaal-lu'vddkââ'ddest. Vaal-lu'vddkâdda çuäjtum vuõõigeemkai'bbjõõs älgg tääimted vaal-lu'vddkâdda 14 peei'v se'st vaal-logstõõgg

vuei'nnemnalla âânnmõõžž kuõskki ääi'j puuttmõõžžâst. Jõs vaal-lu'vddkâdda tãimtum vuõigeemkai'bbjõs lij puättam mie'rräi'jest muuttãsooccãmlu'vddkâdda, muuttãsooccãmkai'bbjõõžž jeät kuõđđu tu'tkkeekani. Vuõigeemkai'bbjõõžž âlgg muuttãsooccãmlu'vddkãã'ddest jaauktõõlkani tãaimted vaal-lu'vddkâdda.

Jõs vuõigeemlu'vddkãã'dd tu'mmad , što oummu vää'ldet vaal-logstõ'kke, vaal-lu'vddkãã'dd vuõlttat su'nne jaauktõõlkani 24 §:st jionnvuõiggãdvuõttneka jurddum i'lmmtõskoort.

26 a §

Jiõnstummuš muuttãsooccãmorgaan tu'mmstõõgg vuãđald

Ooumže, kãã'tt ouddãl jiõnnla'skkummuž alteem e'tkkãd vaal-lu'vddkâdda le'be vaalpei'vven vaaltãimmkãdda muuttãsooccãmorgaan lãã'jviõkksa tu'mmstõõgg jiõnnvuõiggãdvuõđstes, va'rrjet podd vuãžžãd vaalã'sškee'rij da jiõnsted.

Ooumaž lij õõlgtem luõvted vaal-lu'vddkâdda le'be va'stteeinalla vaaltãimmkãdda tu'mmstõõgg le'be tõn vuõiggãn tuõđštum kopio vaal-logstõ'kke äã'sšest tuejjeem mie'rkkeem vããras.

27 §

Võboršii'kki piijmmõš da võboršeklogstõk

Võboršee'kk sää'mtee'gğ vaalid vuãžž piijjãd uu'ccmõssãn koolm jiõnnvuõiggãdvuõttnee'kk vuãđdeem va'lljeeiõhttõs, ko'st â'lğge lee'd ä'sšsooumaž da vããrrã'sšsooumaž.

Juõ'kk jiõnnvuõiggãdvuõttnek vuãžž vuãssõõttãd tã'lk õõut võboršee'kk piijmmõ'sše. Jõs oumaž kooll kuõi't le'be mãnggsab va'lljeeiõhttõ'sse, vaal-lu'vddkãã'dd âlgg jaaukted suu nõõm tõin pukin.

Va'lljeeiõhttõs âlgg tuejjeed võboršekooccmõõžž vaal-lu'vddkâdda mããimõõžžãst 31.pei'vven da tõn kuõskki tiuddumšid mããimõõžžãst 27 pei'vven ou'ddel vaaltuãimtõõžž alttummuž.

Vaal-lu'vddkãã'dd âlgg raajjãd võboršeklogstõõgg mããimõõžžãst 21 pei'vven ou'ddel vaaltuãimtõõžž alttummuž. Võboršeklogstõõgg âlgg õlmstã'tted, vuõltteed vaalã'sšoummid da âã'nned vaali ääi'j vuei'nnemnalla.

Vaal-lu'vddkãã'dd tu'mmstõ'kke võboršeklogstõõggãst ij vuãžž oocãd jeã'rben muttãz.

28 §

Vaaltãaimtõs

Sää'mtee'gğ vaalid tuãimtet pã'rğğmannu mããimõs tiudd neã'ttel vuõssaargãst a'lğgi viid neã'ttel äi'gğen. Vaalid tããimtet pãã'st mie'ldd le'be tããimtee'l jiõnstemliipp mudoi ko pãã'st mie'ldd vaal-lu'vddkãã'dd i'lmmtem pãikka. Vaal tããimtet sã'mmlai dommvuu'dest vaalpei'v jiõnstummšen.

Vaali tãimtumšest âlgg õlmmsest kuulted.

29 §

Vaalã'sškee'rij

Vaal-lu'vddkå'dd âlgg jaauktõõlkani vaaltuaimtõõzz ä'lggem mâņņa tuõðšteenalla tuaimted pää'st mie'ldd juõ'kk jionnvuõiggâdvuõttnekka, koon addrõs lij teâðast, vaal-lu'vddkå'dd štemplin niâvvum jionstemliipp, vaalkuõr, sâttkee'rj, sâttkuõr, võboršeklogstõõgg da jionstemvuâ'pstõõzz (vaalä'sškee'rj).

Jionnvuõiggâdvuõttnekka, kää'tt ij leäkku vuäžžam pää'st mie'ldd vaalä'sškii'rjid le'be keä'st tõk mõõn-ne mäain diõtt muðoi jie leäkku, âlgg va'rrijed vuäittmõõžž vuäžžad vaalä'sškii'rjid vaal-lu'vddkå'dd kontrest le'be vaal-lu'vddkå'dd i'lmtem pääi'kest.

Jionstemvuâ'pstõõzzâst âlgg peäggted vaal-lu'vddkå'dd konttâr da vueilvaž jee'res paai'ki, koin vaalä'sškii'rjid vueil'tet vuäžžad da koid tõid vueil'tet maacced, jää'ttemaddrõõzzid da äävaiâarra-maai'jid di lââ'ssen vaalpeei'v jionstempaai'ki jää'ttemaddrõõzzid da äävaiâarra-maai'jid.

30 §

Jionstummuš pää'st mie'ldd

Jionnvuõiggâdvuõttnek vuäitt ââ'nned jionnvuõiggâdvuõððas, ko lij vuäžžam vaalä'sškii'rjid. Jionsteei âlgg çiołggsânji mie'rkkeed jionstemli'ppe tõn võboršee'kk nâamar, koon pue'rren son oudd jionnâs.

Jionstummuš lij çõõðtum, ko jionnvuõiggâdvuõttnek lij kuâðdam tuõðšteenalla pää'st mie'ldd kattum sâttkuõrâst jää'dtemnalla jionstemliipp se'st õõ'nni kattum vaalkuõr da tieu'ddmes da vuâllakee'rjete'mes sâttkee'rj vaal-lu'vddkâdda. Jõs jionsteei peejj mie'ldd i'lmmtõskoortâs, suu ij taarbâž mie'rkkeed sâttkerjja jee'rab ko vuâllakee'rjtõõzzâs.

Jionnla'skkummuš alttummuša mõõnee'st vaal-lu'vddkâdda pää'st mie'ldd puättam jion vää'ldet lokku jionnla'skkummušest.

31 §

Jionstummuš tääimtee'l sâttkuõr vaal-lu'vddkâdda muðoi ko pää'st mie'ldd

Jionnvuõiggâdvuõttnek le'be suu dovernâ'stem ooumaž vuäitt tääimted 30 §:st jurddum vaalä'sškee'rj sâttkuõrâst še vaal-lu'vddkå'dd kontra le'be vaal-lu'vddkå'dd i'lmtem jee'res pääi'k vaali neelljad tiudd neä'ttel vuõssaarp da kuðat tiudd neä'ttel pâ'sspeei'v kõskksaž äi'ggen di vaalpei'vven mõõn täättas jionstempääi'k vaaltaimmkâdda.

Vaal-lu'vddkå'dd âlgg ââ'nned huõl tõ'st, što tõn tääimmpaai'kid da tõn i'lmtem jee'res paai'kid kuõððum vaalä'sškii'rjid seeilted vaalkäittmõõžž ştaaneei naa'lin da što tõid tääimtet staañald vaal-lu'vddkå'dd Aanar kontra ou'ddel jionnla'skkeem alttummuš.

31 a §

Vaalpeei'v jionstummuš

Vaalpeei'v jionstummuš riâžžât vaali tuaimtummuš kuudat neä'ttel pâ'sspei'vven.

Vaalpeei'v jionstummuš tuaimtet õõutäigggsânji sä'mmlai juõ'kk dommvuu'd kää'ddest. Juõ'kk kää'ddest lij uu'ccmõssân õhtt jionstempäi'kk.

Jionnvuõiggâdvuõttnek vuäžž jionsted 31 g §:st jurddum naa'lin tä'lk tõn sä'mmlai dommvuu'd kää'ddest, kää'tt lij mie'rkkuum vaal-logstõ'kke suu dommkå'dden.

Jionstummuš âlgg riâššâd nu'tt, što vaalkäittmõš seillai.

31 c §

Vaaltaimmkå'dd

Vaal-lu'vddkää'dd älgg ju'n ääi'jben ou'ddel vaali šiõtteed juõ'kk jionstempääi'k väaras vaaltuaimmkää'dd, koozz ko'lle kolmm vuazzla da uu'ccmõssân kuõ'htt väärnee'kk nu't, što õhtt vaal-lu'vddkää'dd vuazzlaž da suu jii'jjes-i väärne'kkes lie vaaltuaimmkää'dd vuazzli'žžen da väärne'kken. Sää'mtee'gğg vaali võboršek ij vwei't lee'd vaaltuaimmkää'dd vuazzli'žžen le'be väärne'kken.

Vaaltuaimmkää'dd saaggjää'dtee'jen taimmai vaal-lu'vddkää'dd ee'ttkõ'stti vuazzlaž. Vaaltuaimmkää'dd va'lljad taarb mie'ldd kõskkvuõdstes väärssaaggjää'dteei.

Vaaltuaimmkää'dd lij mie'reemvääldlaž kolmmvuazzli'žžen.

31 h §

Vaalpeei'v jionstummuž puuttmõš da vaalpã'rddke'rij

Vaalpeei'v jionstummuž puuttâm mânna vaaltuaimmkää'dd älgg äâ'nned huõl tõ'st, što pječõsttum vaalçuu'kk da jionstem-mie'rkkõõzzid se'st õõ'nni jionstemvuu'd vaal-logstõõgg di vwei'tlvânji vaaltuaimmkää'dda kuõddum sättkuõrid tuaimtet vaalkäittmõõžž seillam staaneei nalla mäainte'mes ääjtõõllâmää vaal-lu'vddkää'dd Aanar kontrã. Vaal-lu'vddkää'dd älgg äâ'nned huõl vaalçuu'kk da jionstemvuu'd vaal-logstõõgg seeiltummšest staan pääi'kest jionnla'skkeem alteem räija di pječã'stemneävvai hiãvtummšest tâ'lles çuu'kk pječã'stem mânna.

Vaaltuaimmkää'dd älgg lââ'ssen äâ'nned huõl tõ'st, što vaalpeei'v jionstummšest tuõ'll'jet pã'rddke'e'rij, koozz mie'rkkheet:

- 1) peei'v di çiaassaai'jid, kuä'ss vaalpeei'v jionstummuš aa'lji da peäggetš puuttâm;
- 2) mie'ldd aãrram vaaltuaimmkää'dd vuazzlaid da väärnii'kkid;
- 3) vaalvie'kktee'jid di jionstee'ji jii'jjez va'lljeem vie'kktee'jid; di
- 4) jionstee'ji lâãkkmeã'r.

32 §

Jionstummuš hãiddstroi'ttlest da dããma

Sã'mmlai dommvuu'dest aãrrai stroi'ttlest hoiddum di tõk dommvuu'dest dããma hoiddum, kook jie muõji vuãitçe jionsted toolkte'mes vaiggõõzzitãã, vuãžža jionsted hãiddpããi'ksteez.

Hãiddpããi'kest jionstummuž väaras vaal-lu'vddkää'dd mie'rrad kõõçmõõžžãst aãrrai kãã'dd vaal-lu'vddkää'ddest ee'ttkõ'stti vuazzla da väärnee'kk vaaltuaimmšee'kken da suu vããr-rooomžen. Vaaltuaimmšee'kk vããrrooomžen vwei'tet nõõmteed jee'res tuõjju šiõtti oummu še.

Hãiddpããi'kest jionsteen jionstummšest älgg jionsteei da vaaltuaimmšee'kk lââ'ssen lee'd mie'ldd jionsteei va'lljeem le'be suu priimmãm säã'mtee'gğg vaal-logstõ'kke jionn-vuõiggãdvuõttne'kken mie'rkkuum oumaž.

34 §

Jionnla'skkeem alttummuš

Vaal-lu'vddkää'dd alttad jionnla'skkummuž vaaltuaimtõõzz mânna puõ'tti vuõssaarg çiašš 10. Mãnna jionnla'skkummuž alttummušest puãttam sättkuõrid kue'det äã'veekani lokku vãã'ldkani. Tuãimtõõzzãst tuõ'll'jet pã'rddke'e'rij.

Va'lljeemõõhttõõzz ä'sšoummust da vããrrã'sšoummust lij vuõiggãdvuõtt lee'd ä'ldd jionnla'skkummušest.

35 §

Mie'rkkeem vaal-logstõ'kke

Jiõnnla'skkummuš altteet ää'vee'l sätkuõr da mie'rkkee'l puk 30 da 31 §:st šiõttuum naa'lin jiõnstam sätkee'rj meäldlânji vaal-logstõ'kke.

Jiõnstummuš älgg kue'dded lokku vää'ldkani:

1) jõs jiõnstam oummu ij leäkku mie'rkkuum vaal-logstõ'kke jiõnnvuõiggâdvuõttne'kken le'be jõs puätt õlmmsa, što son lij jäämmam ouddâl vaaltääimtõõzz alttummuž;

2) jõs sätkee'rjj lij nu't vännai, što ij aainâs vuei't tuõttâd, kii ooumaž lij jiõnstam; le'be

3) jõs vaalkuõ'rre lij tuejjuum jiõnsteei le'be võboršee'kk kuõskki le'be jee'res ää'sšte'mes mie'rkkeem.

Jõs sätkii'rjin puätt õlmmsa, što jiõnnvuõiggâdvuõttne'k lij jiõnstam mue'dd vuâra 30 le'be 31 §:st jurddum naa'lin, vää'ldet lokku pâi õhtt sätkuõrin.

Jee'res gu vaalpeei'v jiõnstummuš älgg kue'dded lokku vää'ldkani še, jõs jiõnstummuš vuu'd vaal-logstõ'kke tuejjuum mie'rkkuumšin puätt õlmmsa, što ää'sšvuä'msteei lij jiõnstam vaalpei'vven 31 g §:st jurddum naa'lin.

Gu puk jiõnstam liâ mie'rkkuum vaal-logstõ'kke da jiõnstummšest lokku vää'ldkani kuõđđum vaalkuõr sätkuõrines liâ jeä'rdum čorru primmum, pijjât primmum vaalkuõr ää'veekani vaalčokka.

38 §

Vaali puãđõõzz meä'rtõõvmmõš

Sää'mtee'gğ vuäzzli'žžen šâ'dde va'lljuum 21 jäänmõsân jiõnid vuäžžam võboršee'kked, oud-lee'l, što sij jooukâst lie uu'ccmõssân 10 §:st šiõttuum mie'rr võboršee'kk Aanar. Uccjoogg da Jeänõõgg koo'ddin di Suä'djel kää'dd Lappi paalgâskää'dd vuu'dest. Jõs 10 §:st šiõttuum meä'r jie tiud, šâ'dde kõõčcmõõžžâst âarrai kää'ddest le'be vuu'dest va'lljuum nu'bben jäänmõsân jiõnid vuäžžam võboršee'kk nu't, što 10 § kai'bbjõõzz teäuddje.

Jõs koon-ne dommvuu'd kää'ddest le'be vuu'dest jie võboršee'kk leämmaž šiõttuum mie'rr, šâ'dde võboršii'kkin va'lljuum nu'bben jäänmõsân jiõnid vuäžžam võboršee'kk dommvuu'dest.

Väärrne'kken šâ'dde va'lljuum Aanar, Uccjoogg da Jeänõõgg koo'ddin di Suä'djel kää'dd Lappi paalgâskää'dd vuu'dest âarrai võboršii'kkin va'lljumšen šõddi mânja nu'bben jäänmõsân jiõnid vuäžžam võboršek.

Jõs jiõnnmeä'r lie seämma šoora, čââu'det võboršii'kki kõskksaž jiârg vuârbee'l.

Võboršee'kk kâ'dd le'be vu'ydd jiõnnla'skkummšest meä'rtââv tõn mie'ldd, ko'st su'st lij leämmaž dommkâ'dd võboršekken älggmõõžž mie'rräai'j puuttâmääi'jpoddân.

39 §

Vaalpuãđõõzz raavummuš

Vaali puãđõõzz raavad vaal-lu'vddkâ'dd kuälmad pei'vven mânja jiõnnla'skkkeem alttumšest õnnum sâbbrest.

Vaali puãđõõzz älgg tâ'lles i'lmmed vuõiggâdvuõttministeriaa'je sää'mtee'gğ vuäzzlai da väärrnii'kki puõ'tti tuäimppââjas tuäjjes mie'reem diõtt.

40 §

Vaali puãđõõzz kuõskki läittmõš

Jiõnnvuõiggâdvuõttnek, kââ'tt keäčč što vaali puãđõõzz raavummuž kuõskki vaalu'vddkââ'dd tãimm le'be tu'mmstõk lij lää'jjvuãsttsaž, vuãitt tuejjeed sää'mtee'gğg halltõ'sse vuõigeemkai'bbjõõzz mãaimõõzzâst 14 pei'vven tõn peei'vest, kuã'ss vaalu'vddkââ'dd lij raavãam vaali puãđõõzz. Muuttãsooccmõõžžãst vaal-logstõõgg kuõskki aa'sšin šiotteet 5 låãggast.

Sää'mtee'gğg halltõõzz âlgg kiõtt'tõõllãd vuõigeemkai'bbjõs kiõrrli'žzen da mãaimõõzzãst ouddãl vaalee'jj loopp.

Sää'mtee'gğg halltõõzz tu'mmstõ'kke vuãžž ooccãd muttãz lääitee'l âã'lmõs vaaldãšmvuõiggssa mãaimõõzzãst 14 pei'vven tõn peei'vest, kuã'ss äã'sšvuã'msteei lij vuãžžam Sää'mtee'gğg halltõõzz tu'mmstõõgg teãttan. Muuttãsooccmõõžžãst jãã'kket mudoi, mãid suudõõttmõõžžãst vaaldšemaã'sšin uvddum lää'jjest šiotteet.

Jõs vaalu'vddkââ'dd 1 momee'ntest jurddum tu'mmstõk le'be tuãimm lij leãmmaž lää'jjvuãsttsaž da tãt lij vaaiktam vaali puãđõ'sse, vaali puãđõõzz âlgg vuõigeed da riikkusuãvtõs âlgg taarb mie'ldd mie'reed sää'mtee'gğg vuãzzlaid da vããrrni'kkid vaali vuõiguum puãđõõzz meãldlãnji.

Jõs vaali puãđõs ij leãkku vuõigeemnalla, âlgg mie'reed vaalid o'dđest âã'nnemnalla

40 c §

Tãã'rkab šeãttmõõžž

Vuõiggãdvuõttministeria asetõõzzin vuei'tet u'vdded tãã'rkab šeãttmõõžžid:

- 1) vaalid kuullj kuultõõzzi pirr;
- 2) vaal-logstõ'kke oozõõõttãm da vaal-logstõõggãst jaauktem pirr di ooccmõ'sše õhtteemnalla åãrrai õiõlgtõõzzi pirr;
- 3) vaal-logstõõgg vuei'nnemnalla âã'nnem pirr;
- 4) võboršekooccmõõžž da võboršeklogstõõgg pirr;
- 5) vaalpeei'v jiõnstummuž riãššmõõžžãst, jõs kãã'ddest liã jããnab gu õhtt vaalpeei'v jiõnstummuž jiõnstempãi'kk
- 6) jiõnstemliipp pirr; di
- 7) vaalã'sški'rji seeiltem pirr.

5 låãkk

Muuttãsoocãm vaal-logstõõgg kuõskki aa'sšin

41 §

Muuttãsoocãm lu'vddkââ'dd tuãjj da tãimmvã'ldd

Sää'mtee'gğg vaal-logstõkaa'sši (muuttãsoocãm lu'vddkââ'dd) tãimmai vuõssmõsãn muuttãsoocãm tãã'žzen Sää'mtee'gğg Sää'mtee'gğgest uvddum lää'jj 26 §:ff meãldlaž vaal-logstõ'kke vãlddmõõžž da tõ'st meãdda jaukkummuž kuõskki aa'sšin.

Sää'mtee'gğg õhtt vuõđãst tãimjeei muuttãsoocãm lu'vddkââ'dd lij jiõčcnaž da soorčte'mes tãimmorgaan.

41 a §

Muuttãsoocãm lu'vddkââ'dd saaggjãã'dteei da jee'res vuãzzla

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd jââ'dat saaggjââ'dteei, kââ'tt vuäitt lee'd vä'ldduaimlaž.

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'ddest lij lââ'ssen čarrtuaimmlaž vuäzzli'žžen õhtt lää'kko-oumažvuäzzlaž da kue'htt ä'sštobdivuäzzla. Lââ'ssen muuttâsooccâmlu'vddkââ'ddest liä ri'jttjeei mie'rr väärnee'kk. Väärnekka suävldet, mâid lää'jjest šiotteet muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd vuäzzlast.

Saaggjââ'dteei äären cōggnam saaggjââ'dteeja šiotuum taimmvää'ld âann muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd lää'kkooumažvuäzzlaž (väärnsaaggjââ'dteei).

41 b §

Saaggjââ'dteei da jee'res vuäzzla ââ'ntemvuõtt da nõõmummuš

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei da lää'kkooumažvuäzzla âlgg tiuddâd suu'di almmjallaš ââ'ntemõlgtõõzzid.

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd jee'res vuäzzlain õõlgtet vuõiggmiõllsavuõđ, härjnnemvuõđ muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd taimmvõudda di taarbšeei persoonlaž jiijjâsnallšemvuõđ. Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei da jee'res vuäzzla ij taarbâž lee'd mie'rkkuumnalla sää'mtee'ğğ vaal-logstõ'kke.

Riikksuâvtõs šiotad muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd kuud ee'jjes vuârast.

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd šiotteet sää'mtee'ğğ ehdtõõzzâst.

Sää'mtee'ğğ, vaal-lu'vddkââ'dd vuäzzlaž le'be väärnek le'be sää'mtee'ğğ kääzzkõsvuõđâst ââr-rai oumaž ij vuei't kuullâd muuttâsooccâmlu'vddkââ'dda.

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei da jee'res vuäzzla âlgg i'lmmed čõõnâsvuõđineez. Čõõnâsvuõđin i'lmmtumša suävldet, mâid suudištâmlää'jj (673/2016) 17 låagg 17 §:st šiotteed ä'sštobdivuäzzla õõlgtemvuõđâst i'lmmed čõõnâsvuõđin. Čõõnâsvuõđti'lmmtõs uu'det vuõiggâdvuõttministeriaa'je di teättan muuttâsooccâmlu'vddkââ'dda. Čõõnâsvuõđid kuõskki teâđai rekisterâsttmõžžin jâä'kket, mâid suu'di čõõnâsvuõtt- da čarrtuaimmregistee'rest uvd-dum lää'jjest šiotteed (565/2015).

41 c §

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei da vuäzzla pää'ik luõvtummuš

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei da vuäzzla vuõiggâdvuõđâst põõššâd tuâjstes suävldet, mâid suu'divee'rj vuä'mstee'jest šiotteed.

Jos muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei le'be jee'res vuäzzla tuâjj lij luõvsmam kõõsk taimmpââ'j, meä'rreet seu'rjeei kõõsk âârrii taimmpââ'jjen.

41 d §

Suudâasktõs

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei da jee'res vuâzzla âlgg tuõjju ää'ljeen uvded suudâasktõs, jõs ij son leäkku tuejjääm tõn ju'n ääi'jab. Suudâasktõõzz õuddmõõžžâst šiõtteed suudištâmlää'jj 1 lããgg 7 §:st.

41 e §

Saaggjââ'dteei da jee'res vuâzzla sââ'jj

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei da jee'res vuâzzlaž lij soorçte'mes suudâmvää'ld ââneen.

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei da jee'res vuâzzlaž tãimmai suu'di vasttõõzzin, ko'st šiõtteed tää'rkben suudištâmlää'jj (673/2016) 9 lããggast.

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei da vuâzzlaž lij õõlgtem järned tuâjstes tõn määnpââ'j puu'deen, koon mää'ttest son teâudd 70 ee'kked.

41 f §

Čiõlgtee'j

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'ddest liâ tarbbsõs mie'rr vä'ldd- le'be çãrrtãimmla čiõlgtee'j di jee'res tuâjjlažkââ'dd.

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd čiõlgtee'jest âlgg lee'd suu'di vergga vuõiggãdvuõdteei tu'tkkõs. Čiõlgtee'j tuâjain mie'rreet tää'rkben muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd tuâjjriãšsmõõžžâst.

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd nõõmat muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd čiõlgtee'jid da jee'res tuâjjlažkââ'dd.

41 g §

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd čããudõsnorrõs

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'ddest liâ kuõskki ää'sš čããu'det muuttâsooccâmlu'vddkââ'ddest čiõ'lggõõžžâst tiuddsãbbrest.

Tiuddsãbbar lij mie'rreemvããldlaž, gu â'ldd liâ saaggjââ'dteei da uu'ccmõsân kue'htt vuâzzla.

41 h §

Ää'sš kiõtt'tõõllmõš

Ää'sš kiõtt'tõõllmõšše muuttâsooccâmlu'vddkââ'ddest suâvldet suudõõttmõõžžâst vaaldâšmaa'ssin uvddum lää'jj, jõs jeät tä'st lää'jjest jee'rab nuu'bnalla šiõttâd.

41 i §

Kiõtt'tõõllmõõžž õõlmâsvuõtt

Suudõõttmõõžž õõlmâsvuõđâst muuttâsooccâmlu'vddkââ'ddest suâvldet, mâid suudõõttmõõžž õõlmâsvuõđâst vaaldâšmsuudištmet uvddum lää'jjest (381/2007) šiõtteed.

41 j §

Teäggõtõs

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd kuul spraavât riikk vaa'rin.

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd saaggjää'dteei da vuâzzlai pää'lķ mie'rreet vuõiggâdvoõttministe-ria ra'vvjem vuâđai mie'ldd.

41 k §

Ttuâjjriâššmõš

Muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd organisaatio pirr, tuâjain da tuâjjlažkââ'ddest mie'rreet tää'rķben muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd ttuâjjriâššmõõžžâst, koon muuttâsooccâmlu'vddkââ'dd tiuddsââb-bar ra'vvvai.

41 l §

Muuttâsooccâmmõõntõõllmõš

Muuttâsooccâmvaal-lu'vddkâdda čuâjtum läittmõš âlgg tääimtet vaal-lu'vddkâdda 14 peei'v mäâ'ttest vaal-lu'vddkââ'dd vuõigeemkai'bbjõõzz diõtt tuejjuum tu'mmstõõgg teâtan-vuâžžmõõžžâst.

Vaal-lu'vddkââ'dd âlgg mââ'jeeķâni tääimtet läittmõš, ää'sš kuõskki ä'sšķee'rij da ciâklmes läittmõõžžâst muuttâsooccâmvaal-lu'vddkâdda.

Jõs vaal-lu'vddkâdda tãaimtem lãittmõš lij puättam mie'rrããijest muuttãsooccãmvaal-lu'vddkâdda, lãittmõõžž jeät kue'd tãn vuãdãld tu'tkõkeekani. Lãittmõš âlgg nããit tãaimted mãã'jeekãni vaal-lu'vddkâdda.

Muuttãsooccãmlu'vddkãã'dd âlgg kiõtt'tõõllãd lãittmõš kirri'žžen.

41 m §

Lãã'sslãittmõš âã'lmõs vaaldšemvuõiggsa

Muuttãsooccãmlu'vddkãã'dd tu'mmstõ'kõe vuãžž ooccãd muttãz lããitee'l âã'lmõs vaaldšemvuõiggsa, jõs âã'lmõs vaaldšemvuõigãs meätt lãittamlãã'v.

Lãittamlãã'pp âlgg miõttãd, jõs lãã'jj suãvldem kõskkvuõdãst jee'res seãmmanallšmin šõddmõõžžin le'be vuõiggãdvuõttvue'jj õhtnažvuõd diõtt lij vããžnai sã'tted âã'lmõs vaaldšemvuõigãz çãuddmõššãn lãittamlããppoooccmõõžžãst e'tkõkuum vuãdđõvvum rã'jjtõs muuttãsooccãmlu'vddkãã'dd tu'mmstõõgg vuãdđõõvumõõžžãst çãrstummša le'be miõllvãldda.

Muõoi muuttãsooccmõõžžãst âã'lmõs vsaaldšemvuõiggsa suãvldet, mãid suudõõttmõõžžãst vaaldãšmaa'ššin uvddum lãã'jjest šioõteed.

6 lããkk

Pããdšioõttõõžž

42 §

Muuttãsooccmõš

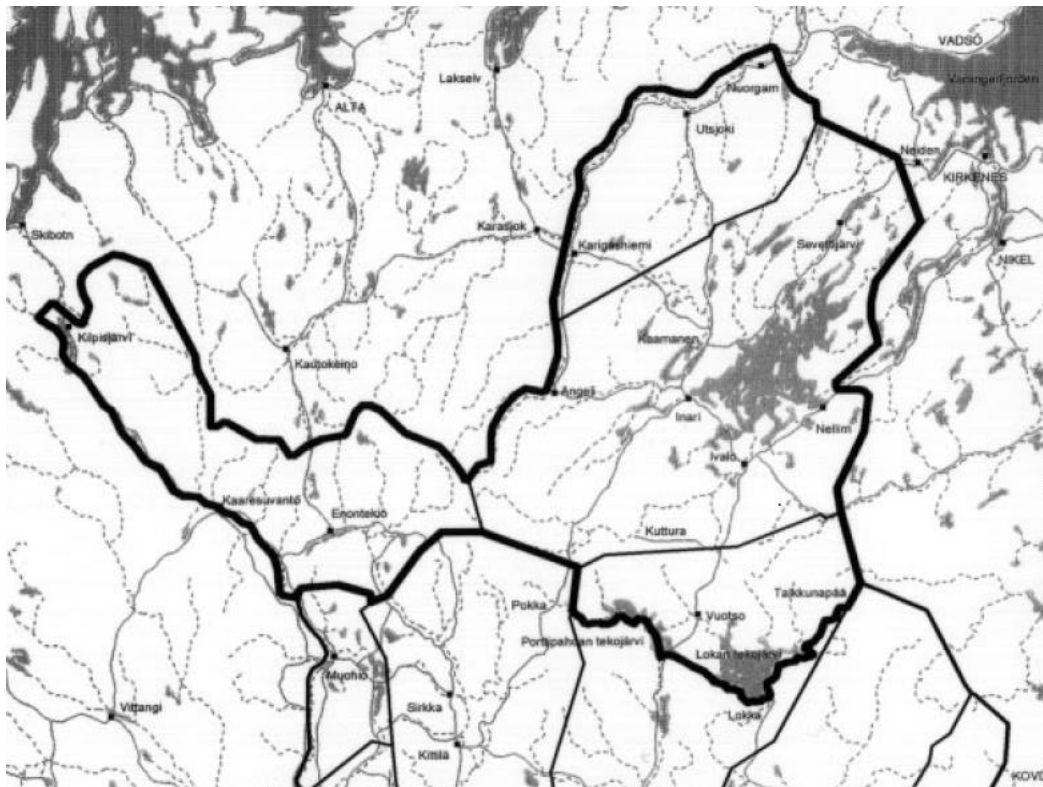
Lää'ssen näämrâ'stem mōttai: Tuâjlažkåå'dd vâlddmōš 42 §->43 §, Vuõiggâdvuõtt jeältõ'kke 42 a §-> 43 a §, Peittastâännmōš- da pää'mhko'rvveemõõlgummuš 42 b -> 43 b §)

Tät lää'kk puätt viõ'kke pei'v mannust 20 .

Sää'mtega, koon tåimmpâ'jj lij kōõskjåå'd tän lää'jj viõ'kke puä'deen, suävldet 10 —13 § :ff näkkmen ko tōk le'jje tän lää'jj viõ'kke puä'deen.

Sää'mte'gğ, koon tåimmpâ'jj lij kōõsk tän lää'jj šõõddeen viõ'kke, juätkk tuâjstes vuõss- mōõzz tän lää'jj mie'ldd va'lljum sää'mtee'gğ tåimmpâ'j aalg räjja.

Meâlddōs
SÄ'MMLAI DOMMVUU'D KARTT

Lää'kk

reä'kköslää'jj 40 láágg 11 § mu'ttmest

Ee'ttik-káá'dd tu'mmstõõgg meâdlânji
muu'ttet reä'kköslää'jj (39/1889) 40 láágg 11 § 1 páái'k, nákkmen ko töt lij láá'jjest 604/2002
tän nalla:

40 láákk

Ve'rggreä'kkõõzzin

11 §

Meä'rtee'lm

Tän láá'jjest juu'rdet:

1) *ve'rggñe'kken* oummu, káá'tt lij ve'rgg- le'be tōõzz paaldeemnellšem kääzzkōsvuõđâst riikke, kádda le'be ká'ddõhttma le'be jee'res koo'ddi õõlmásvuõiggâdvuõđlaž õhttsažtuáimmorgaa'ne, ee'ttik-kádda, riikk jáärnakstroittla le'be evanjkeel-luteerlaž ceerkva le'be ortodookslaž ceerkva le'be kuábba-ne ceerkav sie'brkkádda le'be sie'brkoo'ddi õhttsažtuáimmorgaa'ne, Ahvenanmaa mäddkádda, sää'mtegga, Láá'dd Ba'ŋkke, Naroodjeáltõkstroittla, Tuâjjiõrvâsvuõttstroittla, Keva, Koo'ddi tä'kkeemkõõskõ'sse le'be kááddlaž tuâjmarkânstroittla;